

Votaziun chantunala dal pievel dals 29 da schaner 2012

Explicaziuns dal cussegl grond

Iniziativa chantunala dal pievel cunter burocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias

Per far valair regulaziuns dovri andaments administrativs. Quai chaschuna da sia vart chargias administrativas e finanzialas per las interpresas pertutgadas. Per interpresas pitschnas e mesaunas (IPM) èn quellas chargias per regla pli grondas che per interpresas grondas. En il chantun Grischun manca enfin ussa ina incumbensa costituziunala che regla explicitamain la distgargia administrativa da las IPM. Quai vegn midà cun acceptar l'iniziativa chantunala dal pievel qua avant maun che sa drizza cunter burocrazia e reglamentaziuns unnecessarias. L'intent da la cumpletaziun da l'artitgel 84 da la costituziun chantunala è quel da distgargiar en spezial las IPM da lavurs administrativas. I duai vegnir desisti da stgaffir regulaziuns novas che engrevgeschan las IPM. Tant la regenza sco er il cussegl grond dal chantun Grischun beneventan quest giavisch.

Explicaziuns a partir da p. 2

[Project da votaziun p. 6](#)

Cuira, ils 2 da november 2011

Stimadas conburgaisas e stimads conburgais

Nus As suttamettain il suandant project per la votaziun:

Iniziativa chantunala dal pievel cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias

Ils 16 da zercladur 2011 ha il cussegl grond tractà l'iniziativa dal pievel cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias e concludì cun 81 cunter 0 vuschs da recumandar al pievel d'acceptar questa iniziativa.

A. Il project da votaziun en detagl

Revisiun da l'artitgel 84 da la constituziun chantunala (politica economica)

1. Situaziun da partenza

Ils onns 1980 e 1990 èn stads caracterisads d'ina activitad legislativa intensiva. Sco motivs pon vegnir numnadas las regulaziuns da divers secturs novs (per exempel ambient, energia, taglia sin la plivalur), l'extensiun dal stadi social e l'adattaziun a normas ed a cunvegns internaziunalas. Tut en tut ha quai chaschunà in dumber da regulaziuns pli grond ed in augment da las restricziuns per l'economia. En spezial las interpresas pitschnas e mesaunas (IPM) han senti la chargia administrativa ch'è stada colliada cun quai. Sco IPM valan interpresas che han main che 250 plazzas a temp cumplain. En Svizra dattan las IPM lavur a dus terzs da las lavurantas e dals lavurants. En il Grischun importa questa quota schizunt 87 pertschient¹.

Tuttina n'èn regulaziuns betg mo simplamain tuppadas birocricas nunnecessarias, mabain correspundan ad ina voluntad politica ch'è vegnida concluida e che sto vegnir realisada. La confederaziun ha percurschì baud il basegn d'agir ed ha realisà ils ultims onns differentas mesiras per distgargiar administrativamain las interpresas e per sbassar ils custs da regulaziun. Tranter auter vegni fatg ina valitaziun da las consequenzas da la regulaziun (VCR) per tut ils projects da votaziun federals sco er in test da cumpatibilitad per las IPM. En cas da la VCR sa tracti da registrar ils custs ed il niz da las singulas regulaziuns e da lur alternativas per las gruppas da la societad ch'èn mintgamai pertutgadas. En cas dal test da cumpatibilitad per las IPM vai en emprima lingia per aspects da l'execuziun pratica.

2. Instruments per la distgargia administrativa en il chantun Grischun

La fin dals onns 1990 ha il Grischun realisà sco emprim chantun da la Svizra in project cumplessiv per rectifitgar e per meglierar sistematicamain sia legislaziun.

¹ Funtauna: uffizi federal da statistica, dumbraziun da manaschis 2008

Differentas leschas e numerusas ordinaziuns dal cussegl grond e da la regenza èn vegnidas abolidas e gist uschè bleras èn vegnidas revedidas. Ils princips che valevan en il rom da quest project ston anc adina vegnir observads tar mintga sboz da lescha respectivamain da revisiun nov. Ultra da quai stoi vegnir fatg dapi l'onn 2007 er en il Grischun ina VCR ed – en cas da projects da lescha che han consequenzas spezialas per las IPM – er in test da cumpatibilitad per las IPM. Per quest intent è vegnì installà in gremi IPM che sa cumpona da represchentants da l'uniun grischuna d'artisanadi e da mastergn, da la chombra da commerzi e da la federaziun dals patruns dal Grischun, da hotelleriesuisse dal Grischun e da l'administraziun chantunala. Ulteriusas simplificaziuns han pudì vegnir cuntanschidas cun la software per la decleraziun da taglia, cun il nov attest da salari u – realisond la strategia dad e-government – cun installar e cun engrondir ils portals dad internet.

3. Cuntegn e realisaziun da l'iniziativa

Il chantun Grischun ha gia realisà bleras mesiras che correspundan a l'intent da l'iniziativa. Ina cumparegliaziun cun auters chantuns mussa ch'il Grischun ha adempli sias incumbensas per distgargiar las IPM e ch'el sa stenta da cuntanscher anc ulteriusas meglieraziuns. Cun la cumplettaziun proponida da l'artitgel 84 CC vegniss stabilida ina clera incumbensa costituziunala dad effectuar – sin plaun chantunal e communal – ina reducziun dal dumber da regulaziuns sco er ina reducziun da la chargia administrativa da las IPM. Ils instruments vertents vegnissan optimads ed extendids uschenavant che quai è necessari e l'applicaziun d'instruments novs per distgargiar administrativamain las IPM vegniss evaluada ed examinada permanentamain. Er las vischnancas vegnan incumbensadas tras il text da l'iniziativa, vul dir tras l'eventuala midada da la costituziun, da prender mesiras per distgargiar las IPM. Areguard lur concepziun pon quellas sumegliar las mesiras dal chantun.

Ina chargia administrativa pli pitschna e – sco resultat da quai – custs da regulaziun pli bass gidan ad engrondir il spazi d'agir e la libertad da decider da las IPM. Las cundiziuns generalas economicas sco er l'attractivitat dal chantun Grischun sco lieu da domicil per IPM pudessan uschia vegnir meglieradas vinavant.

Tant la regenza sco er il cussegl grond sustegnan pervia da quai la cumplettaziun da la costituziun chantunala en il senn dal text da l'iniziativa.

B. Arguments dal comité d'iniziativa

Adina dapli leschas, scumonds, directivas e perscripziuns restrenschan il spazi d'agir d'interpresas pitschnas e mesaunas (IPM). L'onda da regulaziuns che crescha ad in crescher e che vegn realisada cun il perfecziunissem svizzer, chaschuna a las singulas interpresas ina lavur administrativa che s'augmenta d'in di a l'auter. Ultra da quai sa retardeschan adina puspè buns projects. Tut quai custa milliuns da francs a las burgaisas, als burgais ed a las interpresas en il Grischun e fraina il success dal svilup economic.

Las IPM giogan ina rolla centrala per l'economia publica dal Grischun. 99,8 pertschient² da las interpresas en il Grischun èn IPM; ellas porschan 87 pertschient da tut las plazzas da lavur. Crear bunas cundiziuns generalas per nossas IPM è pervia da quai in punct central per il bainstar da noss chantun.

Tge vul l'iniziativa?

Distgargiar las interpresas pitschnas e mesaunas

Empè da producir rauba e da prestar servetschs perdan las interpresas temp e daners cun lavurs administrativas e cun surmontar obstachels birocratics. Uschia vegn restrenschida la cumpetitivitad da nossas IPM ed innovaziuns vegnan impedidas. Massa burocrazia periclitoscha nossas plazzas da lavur, en spezial en cas d'interpresas pitschnas respectivamain mesaunas. Pli pitschna ch'ina interpresa è e pli gronds ch'ils custs èn – ed uschia er las expensas per collavuratura u per collavuratur – che vegnan chaschunads da lavurs birocraticas.

Rinforzar l'economia dal Grischun

Cumbatter cunter ina burocrazia nunnecessaria e reducir tras quai la chargia administrativa è ina mesira impurtanta per l'economia dal Grischun sco er per il Grischun sco lieu economic. Mo uschia restan en spezial nossas IPM cumpetitivas en ils conturns internaziunals dirs. A favur da l'economia vegn la burocrazia numnadain gia cumbattida en differents lieus en moda rigurusa e sistematica. Quai sa mussa spezialmain en ils conturns actuals dal ferm franc svizzer. Per interpresas orientadas a l'export en il turissem ed en l'industria è la reducziun da la burocrazia ultra da quai in dals paucs secturs, nua ch'ils custs per interpresas pon vegnir sbassads e l'augment da la valor dal franc po vegnir cumpensà.

Spargnar taglias

L'onda da regulaziuns che sa derasa adina pli fitg n'ha betg mo effects per las burgaisas e per ils burgais, mabain er per l'administraziun. L'administraziun sto liquidar adina dapli incumbensas e dovra per quai er adina dapli personal e meds finansials. Co auter duain las quantitads incrediblas da datas vegnir registradas ed elavuradas? Ultra da quai duai vegnir examinà generalmain, sche la registraziun da questas datas è insumma necessaria.

Render pli favuraivel ed accelerar il construir

Ina spesseggia enorma da regulaziuns impedescha, retardescha ed augmenta il pretsch da projects da construcziun. Grazia a la reducziun da mesiras birocraticas e da pretensiuns da las administraziuns pon projects vegnir realisads pli svelts e per pretschs pli favuraivels.

Optimar las proceduras

Proceduras tar l'administraziun e tar las dretgiras pon durar onns ozendi. Tar strusch ina procedura n'è la durada dal tractament suttamessa ad ina limitaziun che empermetta almain che la procedura vegnia terminada. Quai è malempernaivel per las burgaisas, per ils burgais e per las interpresas ed impedescha la voluntad da far investiziuns.

² Funtauna: uffizi federal da statistica, dumbraziun da manaschis 2008

Promover l'innovaziun

L'innovaziun è il «carburant» da nossa economia. Novas tecnologias e modas da lavurar han pir pussibilità la creschientscha dals ultims tschientaners ed effectuà noss standard da viver actual. Nundumbraivlas prescripziuns scumondan u fan che la perscrutaziun ed il svilup d'aventan nunnecessariamain pli chars. Ultra da quai destrueschan proceduras, process, permissiuns e birocrazia meds finanziaals prezius che pudessan vegnir investids en moda pli effizienta en la perscrutaziun ed en il svilup.

L'iniziativa na schlia betg tut ils problems d'in mument a l'auter. Ma ella è in emprim pass impurtant sin quella via.

Comité d'iniziativa da la «Iniziativa dad IPM cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias»

C. Dumonda

Il cussegl grond ha tractà l'iniziativa chantunala dal pievel cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias en la sessiun da zercladur 2011 e recumandà al pievel cun 81 cunter 0 vuschs dad acceptar l'iniziativa. En quest senn As proponin nus, stimadas conburgaisas e stimads conburgais, dad acceptar questa iniziativa.

En num dal cussegl grond

Il president: Ueli Bleiker

L'actuar: Claudio Riesen

Project da votaziun

Conclus dal cussegl grond tar l'iniziativa chantunala dal pievel cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias

Concludi dal cussegl grond ils 16 da zercladur 2011

1. I vegn entrà en il project.
2. Al pievel vegni recumandà d'acceptar l'iniziativa chantunala dal pievel cunter birocrazia e reglamentaziuns nunnecessarias.

Text da l'iniziativa dal pievel

Tenor l'artitgel 12 alinea 1 e tenor l'artitgel 13 alinea 1 da la constituziun chantunala fan las votantas ed ils votants sutsegnads la proposta en il senn d'in sboz elavurà, da formular da nov l'artitgel 84 da la constituziun chantunala (Politica economica) sco suonda:

Art. 84 al. 4 (nov)

⁴ Els prendan mesiras per limitar tant sco pussaivel il dumber da regulaziuns e la chargia administrativa per interpresas, en spezial per las interpresas pitschnas e mesaunas (IPM).